

литъ си, дѣто сж оставили да се усили сръбската партия, която се състояла само отъ четири владишки „подкупници“. Накрай заявява, че не ще остави да бжде уволненъ учителя Шишеджиевъ, обвиненъ, че той билъ причина да изгонятъ вранци владиката, когато въ сжщностъ цѣлиятъ народъ възстаналъ противъ недостойния си пастиръ, „подбуденъ отъ неговитѣ беззаконія“¹⁾.

Първиятъ сръбски учителъ е билъ нѣкакъвъ си нѣмски поданикъ, запасенъ офицеръ, който получавалъ половината си заплата отъ Сърбия. Той е стоялъ само два-три мѣсеца. Въ знакъ на протестъ, Шишеджиевъ се условилъ за учителъ въ Куманово, но слѣдъ три недѣли вранци го повърнали отново. Слѣдъ това билъ назначенъ гилянченинътъ Захари, свършилъ съ издържка на сръбитѣ семинария въ Бѣлградъ, но не се задържалъ дълго. По-послѣ дошълъ Иосифъ Костичъ, училъ се въ Самборъ. Той билъ готовъ да учителствува за 300 гроша годишно, но билъ отблъснатъ отъ Шишеджиева, понеже искалъ да прѣподава по сръбски. Тогава Костичъ отишълъ въ Лѣсковецъ, дѣто замѣстилъ учителя Симеонъ, софиянецъ, току-що починалъ отъ гърло слѣдъ 12 годишно учителствуване въ сжщия градъ²⁾.

Сръбската пропаганда особно много се засилва, когато вредомъ изъ България се почва борбата за черковна независимостъ. За да я парализиратъ, грѣцкитѣ владици не се спирали прѣдъ нищо, но не еднакви изгледи за успѣхъ сж имали вредомъ срѣщу разрастналото като стихия народно движение. Но най-лесна, сравнително, е била борбата имъ съ българщината въ близкитѣ до сръбското княжество земи, дѣто винаги сж намирали подкрѣпа у агентитѣ на сръбизма, щедро плащани отъ сръбското правителство. Освѣнъ това, въ такива крайнини моралнитѣ устои и у туземното население не сж особно силни. Граничарѣтъ винаги носи психиката на едно национално безразличие, готово да се поддаде безъ колебание на всѣка дребна съблазнь, отдѣто и да му бжде прѣдложена тя. Паиси, човѣкъ лукавъ и хитъръ, е познавалъ добръ срѣдата, срѣдъ която е билъ поставенъ да дѣйствува. Затова първата му грижа, слѣдъ разгарянето на църковния въпросъ, е била не само да подкрѣпи сръбското влияние, но да създаде една сръбска партия, усиlena и съ

¹⁾ Право, г. IV, бр. 39, стр. 154 отъ 22 ноември 1869.

²⁾ Иширковъ, стр. СХХ - СХХI.